

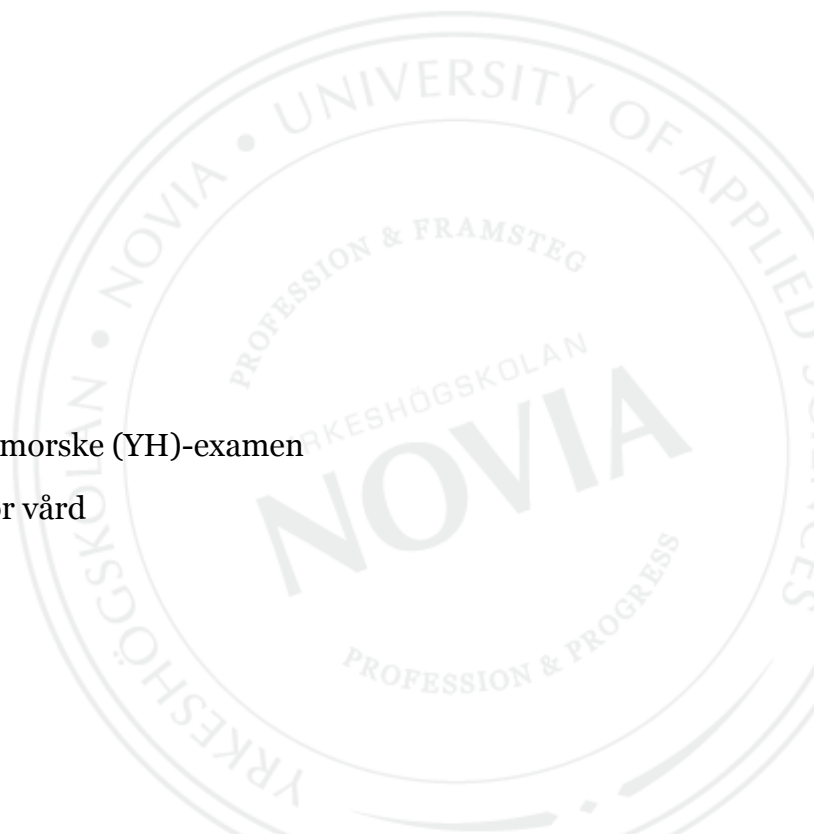
Högstadielävers uppfattning och kunskap om sexualundervisningen

Sofia Johansson

Utvecklingsarbete för barnmorske (YH)-examen

Utbildningsprogrammet för vård

Vasa, 2014

UTVECKLINGSARBETE I BARNMORSKEKUNSKAP

Författare: Sofia Johansson

Utbildningsprogram och ort: Vård, Vasa

Inriktning/alternativ/Fördjupning: Barnmorskearbete

Handledare: Anita Wikberg

Titel: Högstadielärares uppfattning och kunskap om sexualundervisningen.

Datum	14.4.2014	Sidantal	11	Bilagor	1
-------	-----------	----------	----	---------	---

Abstrakt

Syftet med detta utvecklingsarbete är att framföra resultatet som skribenten fick fram i sitt examensarbete (Johansson, 2013). Detta görs i form av en poster.

I examensarbetet fick elever i en högstadieskola svara på frågor om sexualundervisningen. Frågorna handlade om undervisningsmetoden (vem som undervisat, vad undervisningen innehöll etc.). En fråga skribenten ville ha svar på var ifall ungdomarna var nöjda med den sexualundervisning de fått.

I detta arbete beskrivs hur man gör en poster, vad man skall tänka på och hur skribenten gjorde sin poster.

Språk: Svenska Nyckelord: Poster, Sexualundervisning, Enkät

BACHELOR'S THESIS

Author: Sofia Johansson

Degree Programme: Health Care, Vasa

Specialization: Midwifery

Supervisor: Anita Wikberg

Title: Secondary student's perception and knowledge of sex education.

Date	14.4.2014	Number of pages	11	Appendices	1
------	-----------	-----------------	----	------------	---

Summary

The purpose of this developmental work is to express the results received in the writer's thesis (Johansson, 2013). This was carried out in the form of a poster.

In the thesis, secondary school students answered a sex education questionnaire which focused upon teaching methods (who was teaching in the subject, what the teaching contained etc.). In one question, the writer asked whether the students were satisfied with the sex education they had received.

This work describes how to make a poster, what to consider and how the writer made her poster.

Language:	Swedish	Key words:	Poster, Sex Education, Questionnaire
-----------	---------	------------	--------------------------------------

Innehåll

1 Inledning	1
2 Syfte och frågeställningar	2
3 Processbeskrivning	3
3.1 Hur göra en poster	3
3.2 Praktiskt genomförande	4
3.3 Poster	4
4 Kritisk diskussion	5
Litteratur	
Bilaga 1	

1 Inledning

Detta utvecklingsarbete är en fortsättning på examensarbetet som skribenten gjorde 2012-2013 *"Högstadiееlevers uppfattning om sexualundervisningen, En kvantitativ studie om vad eleverna i en högstadieskola i svenska Österbotten anser om sexualundervisningen"* (Johansson, 2013). I utvecklingsarbetet görs en poster där resultatet från examensarbetet har sammanfattats och åskådliggjorts.

Detta utvecklingsarbete grundar sig på skribentens lärdomsprov (Johansson, 2013) som handlade om vad eleverna i en svenskspråkig högstadieskola ansåg om sexualundervisningen. I detta utvecklingsarbete har skribenten valt att göra en poster av resultatet från sitt examensarbete. Postern görs för att presentera resultatet mera visuellt. För att väcka intresset hos läsarna av postern har resultatet sammanfattats och gjorts mera lättläst vilket förhoppningsvis ger läsarna en vilja att läsa vidare inom ämnet (Åbo Akademi, 2010).

Sexualundervisningen är en viktig del av undervisningen. Det är viktigt att undervisningen är av god kvalitet (Kontula, 2009). Forskning har visat att när kvalitén på sexualundervisningen sjunker börjar ungdomar ha sex i allt lägre ålder, könssjukdomar ökar etc. (Apter & Marions, 2009, s.57)

I lärdomsprovet gjordes en kvantitativ studie med hjälp av en enkät. I enkäten fanns frågor som gav svar på hur undervisningen hade gått till, om eleverna ansåg att de fått tillräckligt med information om bl.a. preventivmedel och könssjukdomar. Eleverna fick svara på frågorna, som hade fasta svarsalternativ, och sedan sammanställdes resultatet med hjälp av dataprogrammet SPSS och redovisades i form av cirkeldiagram.

I examensarbetet framkom att de flesta elever var nöjda med den sexualundervisning de fått. De flesta elever ansåg sig ha fått tillräckligt med information angående preventivmedel och könssjukdomar. I enkäten fanns även frågor som berörde vilka undervisningsmetoder som använts i

sexualundervisningen och ifall eleverna visste vart de kunde vända sig efteråt ifall de hade mera frågor som berörde ämnet. Enkäten gav även svar på ifall eleverna ansåg sig ha fått tillräckligt med kunskap om könsorganen och ifall de ansåg att sexualundervisning borde vara ett enskilt ämne i skolan.

2 Syfte

Syftet med detta utvecklingsarbete är att framföra resultatet som skribenten fick fram i sitt lärdomsprov (Johansson, 2013). För att uppnå syftet kommer en poster att utformas utifrån resultatet från skribentens examensarbete och ny litteratur.

Arbetet görs för att upplysa vårdstuderande och andra intresserade om sexualundervisningen i högstadiet. Inom vården är det viktigt att förstå vad elever får för undervisning i högstadiet. På så sätt har vi en inblick i deras kunskaper och det kan hjälpa vårdare förstå ungdomar bättre när det gäller könssjukdomar, preventivmedel etc.

3 Processbeskrivning

3.1 Hur göra en poster

En poster utgör ofta en sammanfattning av ett resultat man vill presentera. Posterns syfte är att väcka intresse och på ett smidigt sätt framföra information. En poster kan göras på många olika sätt. Förut klippte och klistrade man medan man idag väldigt enkelt gör en poster genom olika dataprogram. Ofta innehåller en poster bilder eller diagram som fokuserar blicken och väcker läsarnas intresse. (Jyväskylän yliopisto, u.a.).

När man gör en poster bör man tänka nog på färgen, storleken, materialet m.m. Postern skall väcka uppmärksamhet och vara intressant eftersom första intrycket fås på bara några sekunder. Man bör även tänka på läsarna och bearbeta texten så att den riktar sig till rätt målgrupp. (Taiteen ja Kulttuurin Tutkimuksen laitos, u.a.)

Även om en poster görs i ett dataprogram är tanken att det skall gå att trycka upp den till en egentlig poster att t.ex. hänga upp på väggen vid rätt tidpunkt. Ofta är det lättare att väcka läsarnas intresse med hjälp utav en poster i stället för att presentera en text för eventuell publicering. Ibland kan även en väl gjord poster gå att omarbete till en artikel. (Nyberg, 2000)

Postern skall byggas upp kring det mest väsentliga i undersökningen. Sammanfattningen skall avspegla studien som helhet. En poster skall vara klar och tydlig, inte ha för mycket text, tillräckligt stora bokstäver och styckena skall vara klart uppdelade. En poster skall ha en tydlig rubrik, namn och kontaktuppgifter på den som gjort postern och klara färger som passar bra ihop. De figurer eller bilder som valts skall vara tillräckligt stora så att de är tydliga även på avstånd. (Åbo Akademi, 2010) (Shelley, D.C., 2004)

3.2 Praktiskt genomförande

Det första skribenten gjorde var att skriva det material som postern skulle innehålla. Skribenten valde ut det mest väsentliga i det resultat som skulle presenteras och skrev om det så att det skulle bli mera sammanfattat och lättförståeligt. Därefter valdes format på postern. Skribenten valde att göra en poster på en A4 sida, stående. På så sätt är det enkelt ifall man vill printa postern för upphängning.

Sen valde skribenten färg för bakgrunden, texten och teckensnitt. Det skall vara enkelt att läsa, iögonfallande och väcka intresse. Skribenten valde klara tydliga färger som gör att postern verkligen syns. För att få det hela mera intressant valde skribenten även att välja flera olika färger för olika saker. I postern valdes en ljuslila färg eftersom det är en färg som ofta tilltalar unga kvinnor som målgruppen mestadels består av (Color Wheel Pro, u.a.). Det får förhoppningsvis personerna i målgruppen att bli intresserade av postern.

Skribenten valde även att infoga ett diagram som visade det mest väsentliga i resultatet från examensarbetet. För att fokusera blicken hos läsarna och väcka intresset lades diagrammet i mitten av postern. De olika styckena med text fick också ramar likaså postern som helhet. Även detta gör poster mera intressant och iögonfallande.

3.3 Poster

Bilaga 1.

4 Kritisk diskussion

I detta utvecklingsarbete valde skribenten att göra en poster av det resultat som hade framkommit i skribentens examensarbete. Det positiva med att framföra resultat i form av en poster är att det blir sammanfattat och lättläst. Man får snabbt en uppfattning om vad arbetet gått ut på och vilket resultat man fick. I en stor sal där många arbeten skall framföras och presenteras är postrar bra eftersom läsarna snabbt får en inblick i vad som gäller. Dock kan det också vara svårt i sådana situationer att få till en tillräckligt bra poster, en som verkligen är uppseendeväckande och intressant men inte för krånglig. Det negativa med att göra en poster är att man är ganska begränsad vad gäller utrymme och tekniska finesser. Det är också mycket som bör beaktas när man gör en poster. Det kan ibland vara lättare att göra en poster om man har en specifik grupp att presentera ett resultat åt, eftersom man då kanske kan använda sig av facktermer och dylikt.

Skribenten kunde ha valt flera källor som grund för det material som gjorts. Flera hemsidor med anvisningar om hur en poster/affisch skrivs gick igenom men på de flesta fanns liknande innehåll.

Skribenten kunde ha valt att tillägga mera bilder och diagram i postern för att få det mera intressant och iögonfallande. Dock valdes detta bort på grund av utrymmesbrist.

En av frågorna i enkäten som ungdomarna skulle svara på handlade om preventivmedel. Ungdomarna fick svara på ifall de ansåg att de fått tillräckligt med information om olika sorters preventivmedel, t.ex. kondom och p-piller. De flesta ungdomar ansåg att de nog fått tillräckligt med kunskap om detta vilket är positivt. Som barnmorska kommer man ofta i kontakt med människor som funderar kring preventivmedel och unga ungdomar som blivit gravida och vill veta mera om olika alternativ. Hälsovårdare kommer också ofta i kontakt med preventivrådgivning och det är en väldigt viktig del i deras arbete.

Litteratur

Color Wheel Pro. (u.a.). *Color meaning*. [online] <http://www.color-wheel-pro.com/color-meaning.html> (hämtat: 14.4.2014)

Johansson, S. (2013). *Högstadielärauppfattning om sexualundervisningen, En kvantitativ studie om vad eleverna i en högstadieskola i svenska Österbotten anser om sexualundervisningen*. Opublicerat lärdomsprov för barnmorskeexamen. Yrkeshögskolan Novia, Sektorn för social- och hälsovård, Vasa

Jyväskylän yliopisto. (u.a.). *En vetenskaplig poster*. [online] https://kielikompassi.jyu.fi/opetus/ruotsi/posterisivut/en_vetenskaplig_poster.html (hämtat: 13.3.2014)

Kontula, O. (2009). *Between Sexual Desire and Reality, The Evolution of Sex in Finland*. Väestöliitto. [online] http://www.vaestoliitto.fi/tieto_ja_tutkimus/vaestontutkimuslaitos/julkaisut/kaikki_julkaisut_all_publication/between_sexual_desire_and_reality/ (hämtat: 22.3.14)

Nyberg, R. (2000). *Skriv vetenskapliga uppsatser och avhandlingar*. Lund: Studentlitteratur.

Shelledy, D.C. (2004). How to make an effective poster. *Respiratory Care*, 49 (10), 1213-1216.

Taiteen ja Kulttuurin Tutkimuksen laitos. TAIKU. [online] <http://www.arthis.jyu.fi/digicult/posteri/posteri/index.html> (hämtat:13.3.2014)

Åbo Akademi. 2010. *Posteranvisningar*. [online]

<https://www.abo.fi/institution/abofistudentnccsposter> (hämtat 22.3.14)

Sexualundervisning i en högstadieskola

Allmänt

I en svenskspråkig högstadieskola i Österbotten fick 70 ungdomar, 33 pojkar och 37 flickor, svara på enkät om deras sexualundervisning. Frågorna gällde metodval, innehåll, om de var nöjda med den etc. Syftet var att ta reda på vad eleverna ansåg om sexualundervisningen.

Undervisningens metod

Undervisningen hade hållits tillsammans, både pojkar och flickor. 84 % ansåg att sexualundervisningen kommit vid en lämplig tidpunkt.

Undervisningens praktiska tillvägagångssätt

Eleverna fick se på filmer, haft diskussioner och även haft lite praktiska övningar under lektionerna.

Har du varit nöjd med sexualundervisningen?

Undervisare & information

Läraren i hälsokunskap hade undervisat om sexualitet.

> 3/4 ansåg att deras lärare varit bekväm med att prata om ämnet.

> 90 % av eleverna ansåg att de fått tillräckligt med information om olika preventivmedel.

De flesta ansåg att de fått tillräckligt med kunskap om olika könssjukdomar.

87% ansåg att de fått tillräckligt med kunskap om kroppens anatomi.

Hela arbetet hittas på www.theseus.fi. *Högstadieläver om sexualundervisningen*

Skribent: Sofia Johansson, Handledare: Anita Wikberg

Plats: Yrkehögskolan Novia, Vasa